

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6CdoR/6/2025
Identifikačné číslo spisu:	4423201204
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Terézia Mecelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4423201204.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v konaní o spôsobilosti na právne úkony W. Q., narodenej X. T. XXXX, M. S., B. XXXX/XX, zastúpenej opatrovníkom mestom Nové Zámky, Nové Zámky, Hlavné námestie 10, o navrátenie spôsobilosti na právne úkony, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 8Ps/14/2023, o dovolaní osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná, proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 15. januára 2025 sp. zn. 15CoPs/9/2024, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej tiež len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 10. mája 2024 č. k. 8Ps/14/2023-129 zamietol návrh osoby, o ktorej spôsobilosti sa koná (ďalej len „posudzovaná“) na navrátenie spôsobilosti na právne úkony; určil, že trovy dokazovania platí štát a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Krajský súd v Trnave (ďalej tiež len „odvolací súd“ a spolu so súdom prvej inštancie tiež len „nižšie súdy“) na odvolanie posudzovanej rozsudkom z 15. januára 2025 sp. zn. 15CoPs/9/2024 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a o trovách odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala posudzovaná v zákonnej lehote dovolanie (označené ako odvolanie), ktoré spísala aj podpísala sama, vyjadrujúc nespokojnosť s napadnutým rozhodnutím. Súd prvej inštancie ju vyzval na odstránenie väd podania, s tým, aby v lehote desať dní upresnila, či mienila podať dovolanie a aby v tom prípade predložila splnomocnenie udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní; zároveň ju poučil o možnosti obrátiť sa na Centrum právnej pomoci. V určenej lehote posudzovaná oznámila súdu prvej inštancie, že mienila podať odvolanie proti rozsudku odvolacieho súdu; žiadnemu advokátovi splnomocnenie na zastupovanie neudelila ani nepožiadala Centrum právnej pomoci o jeho ustanovenie. Posudzujúc podanie podľa jeho obsahu súd prvej inštancie predložil dovolanie posudzovanej na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“).

3. Najvyšší súd ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“)] po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastníčka, v ktorej neprospech (z procesného hľadiska) bolo napádané rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

4. Podľa § 429 ods. 1 CSP dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

5. Podľa § 429 ods. 2 CSP povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b/ dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

6. Podľa § 436 ods. 1 CSP ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ nebol riadne o povinnosti podľa § 429 poučený v odvolacom konaní, súd prvej inštancie vyzve dovolateľa na odstránenie väd a poučí ho o následkoch neodstránenia väd dovolania.

7. Z citovaných ustanovení vyplýva, že právna úprava civilného sporového konania stanovuje okrem iného aj osobitnú podmienku dovolacieho konania spočívajúcu v tom, že dovolateľ bez právnického vzdelania musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom [§ 429 ods. 1 CSP a § 429 ods. 2 písm. a) CSP a contrario], pričom dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť aj advokátom spísané. Pokiaľ takýto dovolateľ nie je zastúpený advokátom, ide o vadu konania, ktorá je odstrániteľná, avšak len dovolateľom.

8. V danom prípade obsah spisu potvrdzuje, že rozsudok odvolacieho súdu obsahoval zodpovedajúce poučenie účastníkov (§ 393 ods. 1 CSP) o nutnosti zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní advokátom a tiež aj spísania samotného dovolania a ďalších podaní dovolateľa advokátom. Aj keď tu teda nebol dôvod na postup súdu prvej inštancie smerujúci k odstráneniu vady dovolacieho konania spočívajúcej v absencii zastúpenia dovolateľky advokátom (§ 436 ods. 1 CSP), súd prvej inštancie vyzval dovolateľku na odstránenie väd dovolania podľa § 429 CSP (predloženie splnomocnenia udeleného advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní) s poučením, že ak dovolanie nedoplní, dovolací súd dovolanie odmietne.

9. Dovolaťka v reakcii na výzvu súdu prvej inštancie podaním z 8. marca 2025 opakovane uviedla, že žiada o pridelenie zástupcu z radov advokátov, pričom jeho služby odmietne, ak nebude konať v jej najlepšom záujme.

10. Oprávnenie ustanoviť účastníkovi právneho zástupcu pre súdne konanie patrí v plnom rozsahu do právomoci Centra právnej pomoci zriadeného zákonom č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. v znení neskorších predpisov. Súd nemôže účastníkovi právneho zástupcu sám ustanoviť, môže ho len odkázať na Centrum právnej pomoci, čo v tejto veci súd prvej inštancie aj vykonal a vo výzve z 3. marca 2025 dovolateľku poučil, že v dovolacom konaní musí byť zastúpená advokátom a že má možnosť obrátiť sa so žiadosťou o ustanovenie advokáta na Centrum právnej pomoci. Dovolaťka však sama žiadnemu advokátovi splnomocnenie na zastupovanie neudelila a o ustanovenie advokáta nepožiadala ani Centrum právnej pomoci.

11. Dovolací súd vzhľadom na uvedené uvádza, že i napriek tomu, že dovolateľka bola dostatočným

spôsobom poučená ako má v konaní (v záujme odstránenia vady brániacej vecnému preskúmaniu rozhodnutia odvolacieho súdu) postupovať, dovolaciemu súdu do dnešného dňa nepreukázala splnenie podmienky podľa § 429 ods. 1 CSP. Zároveň sa na toto dovolacie konanie nevzťahuje ani žiadna z výnimiek z povinného zastúpenia advokátom upravených v ustanovení § 429 ods. 2 CSP.

12. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že v tejto veci sa k vade spočívajúcej v absencii zastúpenia dovolateľky advokátom pridružil i nedostatok náležitostí dovolania, neobsahujúceho dôvody prípustnosti dovolania (teda či má ísť o dovolanie podľa § 420 alebo § 421 CSP, prípadne opierané o obe uvedené ustanovenia a ani to, v čom konkrétne by mala tkvieť zmatečnosť konania na odvolacom súde v prvom, resp. nesprávnosť právneho posúdenia v druhom prípade).

13. Najvyššiemu súdu preto neostávalo iné, než dovolanie podľa § 447 písm. d) a e) CSP odmietnuť.

14. Rozhodnutie o trovách dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.